گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۷۴۵۴۵
دوشنبه ۲۵ تیر ۱۴۰۳ ۹:۰۸

ناترازی انرژی در صنعت فولاد

یخ زدگی تولید فولاد در تابستان با قطع برق

طبق اعلام انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، نقش انرژی در بهای تمام‌شده فولاد از پنج درصد به حدود ۲۳ درصد رسیده است.

به گزارش خبرنگاران گروه صنعت و تجارت گزارش خبر، مثل مرغ عزا و عروسی، فولاد هم در تابستان و هم در زمستان با قطعی انرژی تهدید می‌شود. چرخه این گونه است که اول مصرف گاز بخش خانگی سه برابر می‌شود و به‌یکباره از ۲۱ درصد به ۶۰ درصد می‌رسد، بعد از آن مثل قصه هرساله بر روی فولادی‌ها فشار می‌آوردند. این یک سناریوی تکراری از دهه ۸۰ تا الان است. فقط در سال ۱۴۰۱ فولادی‌ها بابت این قطعی انرژی سه میلیارد دلار خسارت دیدند، شمارش معکوس برای امسال به صدا درآمده است.

تیرماه امسال با حضور رئیس‌جمهور این هلدینگ یک واحد گازی ۳۱۰ مگاواتی و یک واحد بخار ۱۴۰ مگاواتی با ظرفیت ۴۵۰ مگاوات را به بهره‌برداری رساند. این‌گونه نیست که فولاد کل انرژی را ببلعد، مثلاً در مورد برق، صنعت فولاد فقط هفت درصد از برق کشور را مصرف می‌کند؛ اما مگر می‌توان محدودیت را به بخش خانگی سوق داد؟

ناترازی برق در کشور تعارف‌بردار نیست و دولت ناچار است برای مدیریت و جلوگیری از خاموشی گسترده در کشور، محدودیت‌هایی اعمال کند؛ اما همواره این قرعه به نام تولید بوده است. هر چند ماده ۲۵ قانون حمایت از کسب‌وکار دولت را به تأمین انرژی صنایع مکلف کرده و درصورت قطعی باید جبران خسارت کند، اما دولت همواره از اجرای آن شانه خالی کرده است.

۲۰ درصد کاهش تولید کمتر با مدیریت محدودیت‌ها

امسال نیز سیاست کلان کشور و دولت بر همین منوال تعریف شد که برق و گاز خانگی مردم قطع نشود و دلیل آن ایجاد امنیت روانی برای خانواده‌ها و جلوگیری از برخی تنش‌های اجتماعی است.

درواقع هر سال خرداد که به نیمه می‌رسد کارخانه‌داران، منتظر قطعی برق هستند. طبق اعلام «وحید یعقوبی»، معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، در سال ۱۴۰۰ به‌دلیل اینکه محدودیت‌ها به‌صورت کارشناسی‌شده و با برنامه‌ریزی اتفاق نیفتاد، نزدیک به ۴۰ درصد افت تولید فولاد داشتیم؛ اما در سال ۱۴۰۱ این قضیه بهتر مدیریت شد و محدودیت‌ها با برنامه‌ریزی بهتری جلو رفت. نتیجهٔ این مدیریت این شد که در سال ۱۴۰۱ کاهش تولید فولاد از ۴۰ درصد به ۲۰ درصد برسد و امسال هم همین روند کاهشی حفظ شد.

چهار برابر شدن سهم انرژی در بهای تمام شده فولاد

صنعت فولاد ایران بر پایه گاز و برق است، درحالی‌که ۵۰ درصد تولید فولاد دنیا به‌صورت کوره بلند انجام می‌شود که انرژی آن از زغال‌سنگ و کُک تهیه می‌شود. اما در ایران این نسبت برعکس است و تقریباً ۷۵ درصد کوره‌های ما با برق و گاز کار می‌کنند. این ناترازی‌ها اما سهم انرژی را از بهای تمام‌شده فولاد بالا برده است. طبق اعلام انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، نقش انرژی در بهای تمام‌شدهٔ فولاد از پنج درصد به حدود ۲۳ درصد رسیده است.

با قطع انرژی جایگاه دهمین تولیدکننده فولاد از دست رفت

فولادی‌ها سالی چهار ماه به‌دلیل قطعی انرژی تولیدشان دچار مشکل می‌شوند؛ بیش از دو ماه گاز قطع می‌شود و یک ونیم ماه به‌دلیل برق. محدودیت‌هایی که تولید سالانه فولاد را قدری پایین کشید که ایران جایگاه دهمین تولیدکنندهٔ فولاد جهان را از دست بدهد.

پیش‌ازاین ایران از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲، دهمین تولیدکننده بزرگ فولاد جهان در فهرست انجمن جهانی فولاد بود و در دوماهه نخست سال ۲۰۲۳ نیز ایران بالاتر از ترکیه جایگاه نهمین تولیدکننده بزرگ فولاد جهان را داشت. بااین‌حال، ایران در حال حاضر این جایگاه را در جهان ازدست‌داده و ایتالیا جایگزین آن شده است. «بهادر احرامیان»، عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران زیان قطعی برق صنایع را سالی «هفت تا هشت میلیارد دلار» برآورد می‌کند و می‌گوید: «ایران توان تولید حدود ۴۰ میلیون تن تولید را دارد؛ اما وقتی سالی چهار ماه گاز و برق (بیش از دو ماه گاز و یک ونیم ماه برق) را از دست می‌دهیم، در واقع ۱۲.۵ میلیون تن تولید را از دست داده‌ایم.»

ناترازی برق فولادی‌ها تا سال ۱۴۰۵ رفع می‌شود؟

مشخص است که صنعت برق در مجموع با سه ناترازی مواجه است؛ ناترازی در تأمین سوخت نیروگاه‌ها که در شش‌ماهه دوم سال و در فصل سرما نمود پیدا می‌کند. ناترازی در تولید و مصرف در گرما و شش‌ماهه اول سال و ناترازی مالی و اقتصادی که در طول سال وجود دارد و میزان درآمدها با هزینه‌ها تطابق ندارد. دولت سیزدهم برای اینکه ناترازی‌ها را جبران کند، در لایحه هفتم برنامه توسعه به بحث انرژی پرداخته و در ماده ۸۱ این لایحه

پیش‌بینی کرده است که در راستای کاهش تصدی‌گری دولت در تجارت برق و استقلال مالی صنعت برق در پایان سال اول برنامه حداقل ۳۰ درصد در بورس عرضه شود و در پایان برنامه نیز این عدد به ۶۰ درصد از کل انرژی برسد. همچنین، در ماده ۸۲ این لایحه پیش‌بینی کرده است با به‌کارگیری سیاست‌های قیمتی و غیرقیمتی نسبت به اجرای سیاست‌های بهینه‌سازی انرژی طوری عمل کند که در پایان برنامه ۱۰ درصد صرفه‌جویی صورت بگیرد.

می‌توان از دولت انتظار داشت که وضعیت تولید برق را سامان دهد؛ اما همه می‌دانیم که ساخت نیروگاه زمان‌بر است و به‌راحتی ممکن نیست. سال گذشته وزارت صمت و وزارت نیرو برای تولید ۱۰ هزار مگاوات برق توافق‌نامه‌ای امضا کردند که تازه امسال برخی از این نیروگاه‌ها استارت خورده است. پیش‌بینی این است که تا سال ۱۴۰۵، این ۱۰ هزار مگاوات وارد مدار شود؛ اما تضمینی هم وجود ندارد که مصرف برق کشور در آن سال همین مقداری که اکنون هست، بماند و بالاتر نرود.

نمی‌توان همه فشار را روی دولت آورد. تمام صنایع باید در حوزه بهینه‌سازی مصرف انرژی خود را موظف کنند و همه بنگاه‌های صنعتی در این زمینه پیش‌گام شوند. اکنون متوسط راندمان نیروگاه‌های برقی ۳۸ درصد است و صنایع باید برای استقلال خود به‌سمت نیروگاه‌هایی با راندمان بالا بروند و ظرفیت نیروگاهی خود را افزایش دهند.

حال‌آنکه مطابق ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش‌بنیان، صنایعی که «دیماند» آنها بیشتر از یک مگاوات است، موظف هستند که در سال اول معادل یک درصد و تا سال پنجم معادل پنج درصد از مصرف برق خود را از طریق احداث نیروگاه تجدیدپذیر تأمین کنند. در غیر این‌صورت یک الی پنج درصد از برق مصرفی این صنایع با نرخ تجدیدپذیر محاسبه و در قبوض آنها اعمال می‌شود که این قانون از ابتدای سال ۱۴۰۲ اجرایی شده است.

قدم‌های بزرگ میدکو برای کاهش وابستگی به انرژی

میدکو یک نمونه موفق در زمینه کاهش وابستگی به انرژی است. تیرماه امسال با حضور رئیس‌جمهور این هلدینگ یک واحد گازی ۳۱۰ مگاواتی و یک واحد بخار ۱۴۰ مگاواتی با ظرفیت ۴۵۰ مگاوات را به بهره‌برداری رساند. نیروگاهی که بخش قابل‌توجهی از کل نیاز انرژی این هلدینگ به برق را پوشش می‌دهد.

حال‌آنکه به‌گفته «علی‌اصغر پورمند»، مدیرعامل شرکت میدکو، کل برق موردنیاز پروژه‌های میدکو ۷۰۰ مگاوات است و ظرفیت این نیروگاه ۴۵۰ مگاوات. البته این تنها اقدام میدکو در رابطه با کاهش وابستگی به برق دولتی نیست، این شرکت حتی در زمینه افزایش راندمان و صرفه‌جویی در مصرف انرژی هم سرمایه‌گذاری‌هایی انجام داده است. استحصال مس با روش تانک بیولیچینگ در مجتمع مس و کاتد مسی شرکت بابک مس ایرانیان وابسته به هلدینگ میدکو از اقداماتی است که برای اولین‌بار در دنیا اتفاق افتاد.

روشی که با حذف کوره‌های ذوب، هم آلایندگی را تا مقدار قابل‌ملاحظه‌ای کاهش داد و هم باعث صرفه‌جویی در مصرف آب و منابع انرژی شد. دیگر پروژه میدکو در فولاد بوتیای ایرانیان، پروژه فولادسازی با ظرفیت ۵.۱ میلیون تن در سال بیلت و بلوم فولادی است. پروژه‌ای که از ویژگی‌هایش امکان شارژ گرم آهن اسفنجی و کاهش اتلاف انرژی است.

منبع: پیام ما